

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1899. Första Kammaren. N:o 6.

Fredagen den 10 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 2,30 e. m.

Justerades protokollet för den 3 i denna månad.

Vid föredragning af den utaf herr *Boström, Filip*, väckta, den 8 innevarande månad bordlagda motion, n:o 30, om inrättande vid fullständiga och femklassiga allmänna läroverk af en särskild afgångsexamen för lärjungar, som vid 15—16 års ålder önska sluta sin skolgång, hänvisades denna motion till ett tillfälligt utskott.

Herr vice talmannen yttrade: Herr grefve och talman, mine herrar! Jag tillåter mig hemställa, att kammaren för behandling af ifrågavarande motion behagade tillsätta ett tillfälligt utskott n:o 2, bestående af fem ledamöter med två suppleanter.

Härtill lemnade kammaren sitt bifall.

På framställning af herr talmannen beslöt kammaren att vid det sammanträde, som komme att hållas nästa onsdag, anställa val af ledamöter och suppleanter i det tillfälliga utskott, hvars tillsättande kammaren nyss beslutat.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran lagutskottets den 8 innevarande februari bordlagda utlåtanden n:is 6 och 7.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Söderberg* under två veckor från morgondagen.

Lördagen den 11 Februari.

Justerades ett protokollsutdrag för denna dag.

Kammaren åtskildes kl. 2,40 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Lördagen den 11 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Herr statsrådet *Annerstedt* aflemnade Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till ändrad lydelse af 2 § 4 mom. tryckfrihetsförordningen.

Justerades protokollet för den 4 i denna månad.

Upplästes följande två ingifna läkareintyg:

Ledamoten af Riksdagens Första Kammare, landskamreraren *H. Cavalli* lider af influensa och är oförmögen att deltaga i riksdagsarbetet, intygar,

Stockholm den 10 febr. 1899,

Henrik Berg,
legitimerad läkare.

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare, häradshöfding *Hugo Hedenstierna* insjuknat i influensa och därför icke kan för närvarande åter inträda i tienstgöring i Riksdagen, intygas.

Kisa den 9 febr. 1899.

J. Bexelius,
leg. läkare.

Anmäldes och bordlades:

bevillningsutskottets betänkande n:o 1, angående vissa delar af tullbevillningen; äfvensom

bankoutskottets memorial:

n:o 2, angående uppskof med öppnandet af riksbankens kontor i Halmstad samt om inköp af en byggnadstomt för samma kontor;

n:o 3, angående inköp af byggnadstomt för riksbankens afdelningskontor i Linköping; och

n:o 4, angående inköp af byggnadstomt för riksbankens kontor i Umeå.

Företogs val af tjugufyra valmän för utseende af Riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare; och befunnos, efter valförrättningens slut, hafva blifvit till valmän utsedde:

herr Andersson, Gustaf,	med 66 röster
» Behm	» 66 »
» Berg, Gustaf B.,	» 66 »
» Björnstjerna	» 66 »
» Bohnstedt	» 66 »
» af Burén	» 66 »
» Falk, Helmer,	» 66 »
» Hallgren	» 66 »
grefve Lewenhaupt	» 66 »
herr Lundström	» 66 »
» Nisser	» 66 »
» Ridderbjelke	» 66 »
» Sandberg	» 66 »
» Schröder	» 66 »
» Stephens	» 66 »
» Weinberg.....	» 66 »
» Wester	» 66 »
» Wijk	» 66 »
» Benedicks.....	» 65 »
» Ekdahl	» 65 »
» Lithander	» 65 »
» Nyström, Carl,	» 65 »
» Torelius	» 64 »
» Ljungberg	» 61 »

Företogs val af sex suppleanter för de valmän, som af kammaren fått i uppdrag att utse Riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare; och befunnos, efter valförrättningens slut, hafva blifvit till suppleanter utsedde:

herr Danckwardt-Lillieström	med 59 röster
» Kjellgren	» 58 »
» Walin	» 57 »
» Sjöholm	» 57 »
» Falk, Knut,.....	» 57 »
» Kennedy	» 57 » ,

sedan ordningen mellan dem, som erhållit lika antal röster, blifvit genom lottning bestämd.

Vid förnyad föredragning af lagutskottets den 8 och 10 innevarande februari bordlagda utlåtanden:

n:o 6, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förändring af tomts område, till lag om ändrad lydelse af 11 kap. 2 § jordabalken, till lag om ändrad lydelse af 9 och 18 §§ i förordningen angående lagfart å fång till fast egendom den 16 juni 1875 samt till lag om hvad i vissa fall bör iakttagas, då byggnad uppförts utöfver tomtgräns, och

n:o 7, i anledning af väckta motioner angående ändrad lagstiftning om skilnad i trolofning och äktenskap,

biföll kammaren hvad utskottet i dessa utlåtanden hemställt.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet den under sammanträdet aflemnade kongl. propositionen.

Justerades tre protokollsutdrag för denna dag, hvarefter kammaren åtskildes kl. 11,44 f. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Tisdagen den 14 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 2,30 e. m.

Justerades protokollet för den 7 i denna månad.

Upplästes två till kammaren inkomna protokoll, så lydande:

År 1899 den 11 februari sammanträdde kamrarnes valmän för att utse Riksdagens justitieombudsman; och befunnos, efter valförrättningens slut, rösterna hafva utfallit sålunda:

Herr häradshöfdingen Ossian Berger	31	röster,
» konstituerade revisionssekreteraren, assessorn Carl Ewald Leijonmarck.....	14	»
» vice häradshöfdingen Algot Carlander.....	1	röst,

hvarjemte en sedel icke upptog något namn och en sedel kasserades. I följd häraf hade herr häradshöfdingen Ossian Berger blifvit till Riksdagens justitieombudsman utsedd.

O. M. Björnstjerna.

Herman Behm.

J. Johansson.

Ivar Månsson.

År 1899 den 11 februari sammanträdde kamrarnes valmän för att utse den man, som skall efterträda Riksdagens justitieombudsman, i fall han, innan nästa lagtima Riksdag anställt nytt val af justitieombudsman, skulle med döden afgå, samt utöfva embetet under den tid, justitieombudsmannen kan vara af svår sjukdom eller annat laga förfall derifrån hindrad; och befunnos, efter valförrättningens slut, rösterna hafva utfallit sålunda:

Herr konstituerade revisionssekreteraren, assessorn Carl Ewald Leijonmarck med samtliga afgifna eller 48 röster,

i följd hvaraf herr konstituerade revisionssekreteraren, assessorn Carl Ewald Leijonmarck blifvit utsedd till justitieombudsmannens efterträdare.

O. M. Björnstjerna.

Herman Behm.

J. Johansson.

Ivar Månsson.

På framställning af herr talmannen beslöts, att de nu upplästa protokollen skulle läggas till handlingarna, äfvensom att Riksdagens kanslideputerade skulle genom protokollsutdrag underrättas om dessa val samt anmodas låta uppsätta och till kamrarne ingifva förslag dels till förordnanden för de valde, dels till skrifvelse till Konungen med anmälan om de verkställda valen, dels ock till den paragraf derom, som borde i riksdagsbeslutet införas.

Anmäldes och bordlades bankoutskottets memorial:

n:o 5, med anledning af väckta motioner och i öfrigt framställt förslag om inrättande af nya afdelningskontor af riksbanken, och

n:o 6, angående inköp af en fastighet för riksbankens blifvande kontor i Kristianstad.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran bevillningsutskottets den 11 innevarande månad bordlagda betänkande n:o 1 äfvensom bankoutskottets samma dag bordlagda memorial n:is 2—4.

Justerades ett protokollsutdrag för denna dag.

På hemställan af herr talmannen beslöts, att de ärenden, som denna dag bordlagts första gången, skulle uppföras främst bland utskottsbetänkandena på föredragningslistan till morgondagens sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 2,38 e. m.

In fidem.

A. v. Krusenstjerna.

Onsdagen den 15 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Justerades protokollet för den 8 i denna månad.

Upplästes och godkändes Riksdagens kanslis förslag

dels till Riksdagens skrifvelse, n:o 1, till Konungen, angående val af justitieombudsman och suppleant för honom;

dels ock till Riksdagens förordnanden:

n:o 2, för häradshöfdingen m. m. O. Berger att vara Riksdagens justitieombudsman, samt

n:o 3, för konstituerade revisionssekreteraren, assessorn C. E. Leijonmarck att vara Riksdagens justitieombudsmans suppleant.

Anmälades och bordlades statsutskottets utlåtanden:

n:o 2, angående regleringen af utgifterna under riksstatens första hufvudtitel, innefattande anslagen till kongl. hof- och slottsstaterna;

n:o 4, angående regleringen af utgifterna under riksstatens tredje hufvudtitel, innefattande anslagen till utrikesdepartementet;

n:o 11, angående riksgäldskontorets förvaltning under den tid, som förflutit, sedan ansvarsfrihet senast tillerkändes fullmäktige i nämnda kontor;

n:o 12, angående utvidgad plan för registret till Riksdagens kamrars protokoll med bihang från och med år 1867; och

n:o 13, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående beviljande af vissa förmåner för enskilda jernvägsanläggningar;

bevillningsutskottets betänkanden:

n:o 2, i anledning af väckt motion om förhöjning af tullen å färgadt eller blekt silke;

n:o 3, i anledning af väckt motion om upphörande af den personliga sjukvårdsafgiften; och

n:o 4, i anledning af föreslagen ändring af 47 § bränvinsförsäljningsförordningen; äfvensom

lagutskottets utlåtanden:

n:o 8, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse af 3 mom. i förordningen om biskops- och superintendentsval den 30 maj 1759;

n:o 9, i anledning af väckta motioner om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning i fråga om frånstyckad hemmansdels eller afsöndrad jordlägenhets frigörande från viss in-teknad gäld; och

n:o 10, i anledning af väckt motion angående skrifvelse till Konungen med begäran om utarbetande af förslag till lag om sameganderätt till fast och lös egendom.

Företogs val af fem ledamöter i kammarens tillfälliga utskott n:o 2; och befunnos, efter valets slut, hafva blifvit till ledamöter utsedde:

Herr von Friesen.....	med 79 röster,
» Rodhe	» 79 »
» Svedelius	» 79 »
» Lithander	» 71 »
» Sandberg	» 65 » .

Företogs val af två suppleanter i kammarens tillfälliga utskott n:o 2; och befunnos, efter valets slut, hafva blifvit till suppleanter utsedde:

Herr Sjöholm	med 71 röster,
» af Ekenstam	» 39 » .

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran bankoutskottets nästlidne dag bordlagda utlåtande n:o 5 och memorial n:o 6.

Föredrogos å nyo och företogs punktvis till afgörande bevillningsutskottets den 11 och 14 innevarande februari bordlagda be-tänkande n:o 1, angående vissa delar af tullbevillningen.

Punkterna 1—4.

Hvad utskottet hemställt bifölls.

*Ifrågasatt tull
å brukade och
slitna säckar.*

Punkten 5.

Friherre Klingspor: I denna punkt behandlas, såsom kammarens ledamöter hört, de motioner, i hvilka begäres, att begagnade säckar, som hittills inkommit tullfria, måtte åsättas samma tull, som gäller för det råmaterial, hvaraf de äro förfärdigade. Utskottet har nu, liksom förra gången frågan var före, afslagit detta förslag, och redan på afdelningen blef det så styfmoderligt behandladt, att man kunde se, att föga förhoppning fans att, åtminstone i Andra Kammaren, föra fram detsamma. Jag anser emellertid, att juteväfnadsindustrien bör hafva samma pretention på skydd som andra industrier. Den har visserligen från början erhållit ett tullskydd af 10 öre pr kilogram, men detta skydd har betydligt kringkurits genom den allt mera växande importen från utlandet af begagnade säckar. Och det meddelas äfven af en af motionärerna, att Sverige är det enda land i Europa, som medgifver öppen marknad för dylika säckar.

Vore här emellertid endast fråga om returgoods, skulle saken dock vara af mindre betydelse, men en ganska stor import af dylika begagnade säckar eger här rum i direkt handelsafsigt. Och att så kommer att fortfara visas bäst deraf, att, såsom i ärendet uppgifvits, en enda fabrik afslutat kontrakt om leverans af ett parti om ända till 1,000,000 sådana säckar för ett pris af 30 öre pr stycket, sålunda motsvarande ett belopp af 300,000 kronor. Här möter ock den frågan, huru man skall kunna veta, att ej bland så stora myckenheter äfven införas en mängd icke begagnade säckar. Det kan icke vara någon möjlighet att göra fullständig undersökning af ett så stort parti, och det finnes således god anledning antaga, att förhållandena här skola locka till underslef. — Under senare år har införseln af begagnade säckar i allmänhet uppgått i värde ända till 200,000 kronor och derutöfver pr år. Man finner lätt, hvilken betydlig mängd juteväf, som motsvarar en sådan import, och i hvilken hög grad juteindustrien således kringskäres af den nuvarande tullfria importen af begagnade säckar.

Juteindustrien representeras för närvarande i vårt land af fyra fabriker, i hvilka blifvit insatt ett kapital af fem à sex millioner kronor och som gifva arbete och uppehälle åt omkring fem tusen menniskor, och en industri af sådan betydenhet bör hafva rätt till någorlunda fullständigt skydd. Något skäl att här göra ett undantag från de grundsatser, som eljest tillämpas i vår tullagstiftning, kan icke finnas.

Man säger, att ett borttagande af den nuvarande tullfriheten skulle kunna i någon mån medföra olägenheter för vissa andra industrier, men det är väl en gifven följd af hvarje tullsats, att

*Ifrågasatt tull
& brukade och
slitna säckar*
(Forts.)

det alltid finnes någon, som har olägenhet af den. Jag anser också, att de bevis, utskottet anfört på dessa olägenheter, just visa, att olägenheterna betydligt öfverdrifvits. Och såsom också till fyllest visats uti en till oss utdelad broschyr, äro ej blott de flesta af utskottets skäl mycket svaga, utan äfven de, som i viss mån kunna anses rigtiga, tåla vid åtskillig kritik.

Utskottet säger sålunda, att en stor del af de gamla säckar, som importerats, äro returneradt emballage, samt anför, att kol, ekbark, cement m. m. skulle härifrån exporteras i säckar, som sedermera returneras. Icke lär det dock kunna påstås, att vi exportera någon nämnvärd myckenhet cement i säckar, så att retureringen af dessa säckar skulle här kunna vara af någon inverkan. Kol skickas vanligen ut i prämar. Det är ju för öfrigt gifvet, att all export i säckar från vårt land skall vara obetydlig, och äfven om den vore stor, ligger häri intet försvar för att begagnade säckar importeras tullfritt.

Jag föreställer mig, att såväl motionärerna som äfven andra ledamöter af kammaren ärna yttra sig i frågan och vill därför icke ingå i någon vidlyftigare kritik af utskottets betänkande, utan har jag endast velat angifva, att då jag anmält min reservation mot utskottets betänkande i denna punkt, har detta skett af anledning, att jag ansett begagnade och slitna säckar böra tullbehandlas såsom nya.

Jag yrkar bifall till motionärernas förslag.

Herr Cavalli: Om jag nu, oaktadt jag icke deltagit i utskottets behandling af detta ärende, begärt ordet, så är det därför, att en af motionerna — den mest vidlyftiga af dem — nästan uteslutande håller sig till hvad jag tillförene åtgjort i denna fråga, liksom motionären mot mig citerat ett yttrande, som jag i ett annat ärende haft i Första Kammaren om att man bör skydda en industri, innan det är för sent att göra det.

Naturligtvis hyser jag fortfarande denna mening, men det återstår för motionären att visa, att häraf kan dragas den slutsatsen, att jag bör rösta för nu ifrågavarande tullsats. Den artikel, om hvilken mitt omtalade yttrande gälde, var i oafvisligt behof af skydd, och att förhållandet är detsamma med den artikel, hvarom nu är fråga, är hvad motionären skulle utredt, men detta har han icke gjort. Det har tvärtom blifvit mig sagdt, att jutfabrikerna icke befinna sig i någon svår ekonomisk ställning. Jag har visserligen ingen personlig kännedom om saken, men jag hemtar stöd för ofvan omförmälda uppgift derifrån, att rörelsen om tull å begagnade säckar synes hafva utgått från en enda jutfabrik, utan att de öfriga haft något dermed att skaffa.

En af motionärerna har anfört en del siffror för att visa, att införseln af brukade säckar på senare år har ökats. Ja, det är möjligt, men man måste komma i håg, att efter som brukade säckar

äro tullfria, under samma rubrik upptagas så väl de importerade som de returnerade, utan att man har kännedom, om den verkliga importen ökats. Nu har den föregående talaren sagt, att de ej direkt importerade endast utgöra ett ringa antal, men det kan med fullkomligt lika fog deremot sägas, att förhållandet är motsatt, och på en sådan ännu icke verkställd utredning står eller faller dock hela frågan.

*Ifrågasatt tull
å brukade och
slitna säckar.*
(Forts.)

Den föregående talaren sade, att utskottets bevisning vore svag. Ja, jag skulle vilja se den bevisning, som i ett afstyrkande utskottsbetänkande skulle kunna vara tilltalande för den, som önskar bifall till ett framställt förslag. Hvad beträffar den föreslagna tullsatsen i och för sig, så är den alldeles för hög. Här har föreslagits samma tullsats som för nya säckar, och dessa tullbehandlas lika med den väfnad, hvaraf de bestå, med tillägg af 10 procent. Då tullen å oblekt och ofärgad juteväfnad är 10 öre pr kilogram, utgör tullen å säckar af juteväfnad således 11 öre pr kilogram. Enligt upplysningar, som utskottet inhämtat, äro gamla hit importerade säckar i allmänhet icke värda mer än 25 öre stycket; om sådana säckar väga ett kilogram, skulle tullen således uppgå till ungefär hälften af värdet. Väga de deremot $1\frac{1}{2}$ kilogram, utgör tullen en ändå mycket större del af varuvärdet.

På dessa i korthet anförda skäl tillåter jag mig hemställa om bifall till utskottets förslag.

Jag vill till sist anmärka, att jag afsigtligt underlätit att till besvarande upptaga den antydning, som den föregående talaren gjorde om en här utdelad skrift, ehuru om densamma skulle kunna vara mycket att säga.

Herr Ekdahl: Den behandling, denna motion rönt i utskottet, måste jag på det högsta beklaga, då de skäl, som anfördes i motionerna vid 1895 års riksdag, fortfarande äga giltighet, och de skäl, hvilka nu ytterligare anförts, äro tillräckligt talande för att berättiga frågan till en bättre behandling inom utskottet. I herr Behmers motion är utförligt redogjort för de omständigheter, hvilka tala för det här ifrågavarande skyddet. Detta har för öfrigt icke, såsom här nyss anfördes, begärts endast från Södertelje, ehuru motionen väckts af bland andra en representant, bosatt i denna stad, utan har behovet af detta skydd för juteindustrien framhållits från alla de svenska jutefabrikernas sida. Det har nemligen varit ämnadt att äfven få motionen väckt af någon representant från Hallands län, der den största fabriken på detta område är förlagd, men genom dödsfall inom bolagsstyrelsens ordförandes herr fabriksör Wallbergs familj samtidigt med Riksdagens öppnande blef han hindrad att egna sig åt saken, och var detta orsaken, hvarför någon motion från Hallands län denna gång ej kom att afgifvas.

Jag skall be att få något bemöta de skäl, utskottet andragit för sitt afstyrkande.

*Ifrågasatt tull
å brukade och
slitna säckar.*
(Forts.)

Första frågan gäller det returnerade emballaget. Utskottet säger, att detta utgör en stor del af de säckar, som importeraras. Hvar och en känner dock mycket väl till, hvilken obetydlig del af träkol, ekbark, trådrullar, gödningsämnen, cement m. m., som exporteraras i säckar. Men herrarne känna säkerligen också lika väl till, hvilken stor mängd begagnade säckar, som kommer in för att användas till födoämnen, såsom mjöl och gryn, äfvensom för superfosfat. Utskottet säger vidare, att det är andra fabriker för gödningsämnen än superfosfatfabrikerna, som behöfva säckar. Ja, de andra fabriker, som här skulle vara i fråga, föreställer jag mig vara hufvudsakligen benmjölsfabrikerna och fabrikationen af tomasfosfat vid Domnarfvet. Men så väl de förnämligaste benmjölsfabrikerna som Domnarfvet ha under många år uteslutande köpt svenska säckar, och förefinnes således för dessa fabriker icke det behof af utländska säckar, som utskottet framhåller. Utskottet har lemnat uppgifter om priset och vigten å säckar samt proportionen mellan värdet och tullen. Dessa uppgifter äro icke alldeles öfverensstämmande med verkliga förhållandet. Jag har nemligen skaffat mig reda på, att begagnade mjölsäckar, som inköpas af qvarnegarne, betalas med 30 öre stycket och att en dylik säck, levererad från jutefabrikerna, väger 600 gram samt således icke 1 eller 1½ kilogram, som utskottet säger. En tullsats af 11 öre för kilogram skulle således utgöra 6.6 öre per säck, och förhållandet till varuvärdet, som utskottet säger uppgå till mer än 50 procent, gör således blott 22 procent. En superfosfatsäck kan möjligen fås för 25 öre, men levererad från jutefabrikerna väger en sådan blott 450 gram, och skulle tullen därför göra 4.4 öre eller endast 18 procent af värdet; således en betydlig skilnad mot de 50 procent eller ännu högre, utskottet talar om. Men denna obetydliga tull på mjölsäckar af 6.6 öre skulle åstadkomma just hvad som är säkert, att herrarne allesammans vilja vara med om, nemligen att derigenom skulle hindras importen af de skadliga säckar, som nu användas för födoämnen. Denna tull skulle endast motsvara prisskilnaden mellan hvad som betalas för gamla säckar och för nya.

Vidare säger utskottet, att tullen skulle åstadkomma en förhöjning af priset på vissa handelsvaror. Det skulle väl egentligen vara på mjöl, antager jag, men till bemötande häraf får jag upplysa, att de förnämsta qvarnetablissemanten så väl i Stockholm som i landsorten använda icke begagnade säckar härför, utan köpa uteslutande nya säckar; och det oaktadt sälja de sitt mjöl fullt ut lika billigt som de qvarnegare, hvilka begagna gamla säckar.

Utskottet talar ytterligare om det besvär och den tidsförlust, som skulle medföras för exportörerna att få tillbaka sina säckar. Besväret skulle bestå deri, att, när säckarne utsändas, anmälan skulle ske hos tullkammaren om, huru många säckar, som utgingo, och att härom skulle erhållas vederbörligt bevis, hvilket vore att förete, när säckarne återkommo. Vid besväret af denna procedur

tror jag icke exportörerna sjelfva skulle fästa sig det allra minsta. Utskottet har behandlat ärendet med en sådan hastighet, som eljest endast förekommer under de sista dagarne af riksdagen.

Uti en af motionerna har uppgifvits, att ytterligare undersökning skulle göras om de sanitära förhållandena i afseende på de importerade säckarne, men beklagligen har man icke inväntat resultatet deraf. Denna undersökning är icke ännu fullt avslutad, men har i går erhållits ett intyg af handelskemisten John Landin, hvilket jag ber få anföra.

På begäran af Svenska juteväfveriaktiebolaget i Södertelje har genom undertecknad verkstälts kemisk, mikroskopisk och bakteriologisk undersökning af rester uti generalprof af tvenne hos aktiebolaget Svensk Express i Göteborg befintliga partier beagnade socker- och mjölsäckar om resp. 400 och 200 stycken. Säckarne voro enligt uppgift och märken af utländsk härstamning, och generalprofven uttogos på min anmodan af stadskemisten i Göteborg d:r J. E. Alén och tillställes mig förseglade med hans sigill.

Undersökningsresultaten hafva blifvit följande:

Vid kemisk analys af resterna uti fem såsom generalprof uttagna säckar från 400-säckars partiet befunnos halterna oorganiska ämnen, som till stor del voro af sand- och jordartad natur, utgöra resp. 9,56 %, 5,52 %, 1,05 %, 1,17 % och 3,85 %. I öfrigt befunnos resterna ur samtliga profven vid mikroskopisk undersökning innehålla förutom sockerpartiklar och fragment af växtfibrer (från säckarna) äfven mjölrester med talrika såväl döda som lefvande individer af mjölret (*Axarus siro*) samt mögelsvampar och stora mängder dam och smuts. Bakterier förefunnos likaledes i samtliga prof, och visade sig resterna vid verkställda bakterieodlingsförsök vara en mycket gynsam jordmån för bakterier.

De ur 200-säckars partiet uttagna sex profven visade vid kemisk analys 1,60 % å 2,56 % oorganiska ämnen, delvis af sand- och jordartad natur. Vid mikroskopisk undersökning påvisades i samtliga prof rester af mjöl, särskildt af majs och arrow, med talrika dels lefvande, dels döda individer af mjölret (*Axarus siro*) jemte fragment af växtfibrer (från säckarna) samt betydande mängder dam och smuts. Äfven alla dessa prof innehöllo bakterier och visade sig vid verkställda bakterieodlingsförsök vara en mycket god jordmån för bakterier.

Analys n:r 105645—51, 105724—29.

Anmäl. n:r 28139, 28176.

Stockholm den 14 febr. 1899.

Kemiskt Tekniska Byrån.

John Landin.

Handelskemist i Stockholm.

*Ifrågasatt tull
å brukade och
slitna säckar.*

(Forts.)

*Ifrågasatt tull
å brukade och
slitna säckar.*

(Forts.)

Jag förmodar, att herrarne efter kännedom om denna undersökning icke skola vilja vara med om att afslå den lilla begäran, som här är gjord, och jag skall därför och på grund af hvad jag i öfrigt anfört be att få yrka bifall till motionen. Skulle emellertid skäl anses förefinnas för återremiss och yrkande derom af någon talare göras, skall jag ej motsätta mig detta, utan gerna vara med derom.

Herr Dahlberg: Jag vill endast tillåta mig att konstatera det faktum, att, då de förhöjda tullarna ålägga oss norrländingar att, bildligt taladt, kläda oss i »säck och asko», det icke kan vara skäl att göra det ännu värre genom tull å tomsäckar, i synnerhet som ett bifall till motionen skulle medföra praktiska olägenheter af många slag. Jag yrkar därför bifall till utskottets hemställan.

Herr Almström: Jag har af sjukdom varit hindrad att deltaga i utskottets öfverläggningar och hade, om jag närvarit, antagligen kommit till ett annat resultat än utskottet. Jag säger *antagligen*, emedan jag ännu ej är fullt viss, huru jag skulle hafva röstat i frågan. Å ena sidan kan jag icke neka, att, då Riksdagen åsatt tull för att skydda jutefabrikationen, tillåtelsen af tullfri införsel af gamla säckar är egnad att i viss grad förtaga verknin-garna af tullen. Den kan dessutom gifva anledning till falsarier, ty ingen kan kontrollera, om de säckar, som införas, verkligen äro gamla och begagnade, eller om de genom en enkel behandling fått utseende af att vara det, men å andra sidan kan icke heller nekas, att tullen kan inverka ofördelaktigt i åtskilliga afseenden. Emot utskottets behandling af ärendet har jag att anmärka, att uppgiften om vigten af en säck ej synes mig vara fullt tillförlitlig, samt att den inverkan, den föreslagua tullsatsen skulle utöfva på vissa näringar, blifvit för lätt behandlad. Utskottet uppgifver, att en säck väger 1 å 1½ kilogram, men af en talare, som nyss uppträdde, angafs den utgöra endast 600 gram. Det synes mig således, som om ärendet icke voro fullt utredt i utskottet, som borde hafva inhemtat noggrannare upplysningar både om vigten af säckar och om den inverkan, tullen skulle hafva på vissa näringar. Jag får därför yrka återremiss.

Herr Östberg: Då återremiss yrkats, skall jag bedja att få förena mig i ett sådant yrkande.

Det skäl, som hufvudsakligen anförts mot motionen inom utskottet och af de talare, som här yttrat sig, är, att ett bifall till motionen skulle föranleda olägenheter för andra näringar, särskildt superfosfatindustrien och trämassfabrikationen. Detta är visserligen sant, men samma anmärkning kan framställas äfven mot tull på nya säckar, och jag anser för min del, att om de skäl, som af utskottet framhållits, hade giltighet i fråga om de begagnade säckarne,

så egde de alldeles samma giltighet i fråga om nya säckar. Nu kan dock icke vara fråga om tullen på nya säckar, ty Riksdagen har godkänt denna tullsats: men deraf synes mig följa, att man äfven bör medgifva tull på begagnade säckar, ty saken ställer sig efter mitt förmenande temligen lika i det ena som i det andra fallet. Det bör bland annat påpekas, att ibland gamla säckar ofta förekomma säckar, som icke äro begagnade, utan endast fått utseende af gamla säckar. I alla fall är det ofantligt lätt att kringgå tullagstiftningen på det sätt, att man under namn af gamla inför säckar, som äro till gagnet lika goda som nya säckar.

Det finnes åtskilliga förhållanden, som behöfva tagas i noggrannare öfvervägande, än som vid ärendets behandling i utskottet skett, och jag anser därför, att det finnes fullgoda skäl att upptaga frågan till förnyad behandling. Jag ber därför att få förena mig med dem, som yrkat återremiss.

Herr Cavalli: Då den ärade motionären nyss här hade ordet, kunde jag ej fullständigt uppfatta hans yttrande, men att döma af hvad han uppläste, tycktes han lägga stor vikt vid de olägenheter i sanitärt hänseende, som skulle vara förenade med en tullfri import af denna vara. Men icke hjälper i detta hänseende att åsätta varan tull, och man får naturligtvis vidtaga helt andra åtgärder för att motverka nu antydda olägenhet. De olika uppgifterna i fråga om säckarnes vikt behöfva icke tyda på bristande utredning i utskottet. Väga säckarne olika, beror detta på den gröfre eller mindre grofva väfnaden, hvaraf de äro förfärdigade.

En kamrat i utskottet har framhållit, att det vore skäl att återremittera ärendet. För min del tillåter jag mig hemställa, huruvida icke den i ämnet förda diskussionen, icke blott vid denna, utan äfven vid föregående riksdag, kan anses så uttömmande, att man nu kunde skrida till ett afgörande. Mig synes, som om detta vore förhållandet.

Jag upprepar därför min förut gjorda anhållan om bifall till utskottets hemställan.

Herr Philipson: Äfven jag ber att med några ord få bidra till belysning af den föreliggande frågans innebörd och af dess behandling i utskottet. Såsom kammarens ledamöter helt visst känna till, är frågan icke ny. Den har redan förut varit föremål för Riksdagens afgörande i likhet med den hemställan, som utskottet nu gjort, och hvad den behandling angår, som kommit densamma till del i utskottet, vågar jag, som från början till slut bevisat sammanträdena å så väl afdelningen som i utskottets plenum, påstå, att den sannerligen varit tillräckligt grundlig, för att genom anförande af denna senare omständighet, jag förmodar att talet om nödvändigheten och gagnet af en återremiss borde vara bemött. Bästa beviset, att ärendet der grundligt behandlats, att skälen för

*Ifrågasatt tull
å brukade och
slitna säckar.*
(Forts.)

*Ifrågasatt tull
å brukade och
slitna säckar.* utskottets afstyrkande af motionen varit öfvertygande, är den öfver-
ensstämmelse, som rådt inom utskottet, i det att alla utskottets

(Forts.)

ledamöter, med undantag af de 2, hvilka i sin reservation yrkat bifall till motionen, förenat sig om det slut, hvartill utskottet kommit. Under frågans behandling på afdelningen i utskottet inhemtades från en importfirma, som årligen inför tusentals tomsäckar från England, uppgifter dels rörande säckarnes vikt och dels om prisen å dylika, och de siffror, som här af bevillningsutskottets ärade ordförande anfördes, voro de, som denna importfirma lemnade. Då emellertid från annat håll i sådant hänseende skiljaktiga uppgifter lemnats, måste detta, synes det mig, bero på olika beskaffenhet af införda säckar. Det är nog så, som förut redan sagts, att tomsäckar inkomma af mycket olika slag, af tunnare eller gröfre väf, allt omständigheter, som inverka på varans vikt.

Nu har af motionärerna äfven anförts något, hvaraf för mig synes framgå, att, då man vill söka bevisa något, man icke bör söka komma med för många bevis, ty detta verkar snarare skadligt. Motionärerna hafva såsom skäl mot införandet af gamla säckar framhållit, att dessa vore behäftade med baciller och bakterier. Jag undrar, om importörerna genom en tull till det belopp, som här föreslås, skola förmås att försöka oskadliggöra dessa baciller eller på något annat sätt göra varan mer helsöförmånlig, än den nu uppgifves vara. Jag tviflar derpå. Min öfvertygelse är, att dessa odjur komma att finnas, antingen tull åsattes eller icke.

För mig har saken redan från början varit klar, att det icke kan vara skäl att gynna en mindre industri på bekostnad af en större. Ingen kan förneka, att åsättande af tull å gamla säckar skulle måhända, ja, helt visst, gagna de få jutefabriker, som finnas i landet, hvilkas utveckling och fördelaktiga resultat af sin verksamhet vi känna, men den åsatta tullen skulle på samma gång skada en mängd mycket stora industrier. Jag behöfver endast nämna trämassefabrikationen och pappersfabrikationen. Många andra industrier hafva äfven stor nytta af att använda gamla och slitna säckar såsom emballage, då den vara, de producera, utföres eller föres från den ena delen af landet till den andra. Det går så långt, att, enligt uppgift af personer inom utskottet, som känna till förhållandena, från Vermland kött, då sådant derifrån exporteras till Norge, emballeras i gamla säckar. Om således den ifrågavarande tullen komme till stånd, skulle derigenom äfven exporten af kött komma att drabbas med högre kostnad för emballage. Jag får dessutom säga, att, då superfosfatfabrikerna använda säckar af ifrågavarande slag och till förmån för fabrikanterna af denna senare tillverkning superfosfat förlidet år åsattes en tull, som jag för min del i parentes sagdt icke ville vara med om, emedan den för jordbrukaren fördyrade ett väl behöfligt gödningsämne, så skulle detta ytterligare fördyras genom nu föreslagna tull å gamla säckar, hvilken superfosfatfabrikerna visserligen i första hand fingo betala,

men hvilken sedan nog skulle belastas jordbrukarne, och detta vore enligt mitt förmenande att göra den saken ännu värre.

Jag skall nu slutligen bedja få nämna, att det för mig står tydligt och klart, att ärendet, i fall kammaren besluter en återremiss, återkommer hit i samma skick, då någon olika uppfattning inom utskottet väl icke kan ega rum, så mycket mindre som inga nya skäl för bifall till motionerna än de, hvilka redan i utskottet framhållits, här anförts, och hvad dermed vore vunnet, lemnar jag derhän, liksom jag äfven dristar mig tro, att från protektionistisk synpunkt icke vinnes mycket genom eller är klokt att nu komma fram med sådana förslag till förändringar i tullsats, som obetydligt ingripa i det protektionistiska systemet.

En ärad talare har hänvisat till en liten broschyr, som blifvit till kammarens ledamöter tidigt i morse utdelad. För mig har ordspråket: »morgonstund har guld i mund» stor betydelse, men det guld, jag i dag fick, då jag läste denna broschyr, var ganska matt. Men icke blott detta: broschyren innehåller, jag vill icke säga anklagelser, men insinuationer mot bevillningsutskottet, hvilka icke äro lämpliga och, då de ingalunda äro grundade på verkliga förhållanden, icke äro på sin plats. Det säges i broschyren, »att bevillningsutskottet med mer än vanlig snabbhet hunnit behandla och afslå dessa motioner». På samma sätt heter det längre ned: »den snabbhet utskottet vid motionernas behandling ådagalagt är onekligen man vore frestad att kalla den allenastående. Den har varit så stor, att den icke ens lemnat reservanterna med all säkerhet af dem önskad rådrum att motivera sina reservationer, utan tvungit dem att aflema dem blanka.» Jag vet icke, hvem som skrifvit broschyren och ej heller genom hvilket stora godhet densamma blifvit oss tillställd, men så mycket kan jag säga, att denna förstnämnda person varit illa underrättad. Bevillningsutskottet har med vanlig god ordning behandlat motionerna, men att någon särskild skyndsamhet dervid icke iakttagits, kunna herrarne lätt tänka sig, då vi i dag hafva den 15 februari, en hel månad efter Riksdagens sammanträda, och frågan först nu här behandlas. Att tid lemnats för reservationernas motivering, vågar jag påstå är med verkliga förhållandet öfverensstämmande, ty hvar och en, som vare sig i bevillningsutskottet eller något annat utskott begär särskild tid för att affatta sin reservation, får utan svårighet sig sådan medgifven.

Jag anhåller på grund af det nu anförda att få yrka bifall till utskottets förslag.

Herr af Burén: Jag skulle kunna inskränka mig till att instämma med den förste ärade talaren i hans yrkande, men det har framkommit åtskilligt under debatten, som jag anser mig böra bemöta.

Bevillningsutskottets ärade ordförande nämnde, att tullen icke

*Ifrågasatt tull
å brukade och
slitna säckar.*
(Forts.)

skulle hafva någon inverkan på de sanitära vådor, som genom import af gamla säckar skulle förorsakas. Det är visserligen sant, men ingen lär kunna bestrida, att tullen har den effekten och bör hafva den effekten, att importen minskas. I samma mån importen af gamla säckar minskas, böra äfven de sanitära vådorna minskas. Nu säger utskottet i slutet af sitt betänkande, att tullen blifve alldeles för hög på dessa säckar, men i och med detsamma skulle uppenbarligen de sanitära vådorna ännu mera minskas.

Det är en omständighet, som utskottet i sin motivering helt och hållet förbigått, och som jag anser vara af synnerlig vigt för frågans bedömande. Motionärerna hafva framhållit den demoraliserande verkan, som importen af slitna säckar skulle hafva, »ty på grund af inpackningen i pressade balar gjorde den det för tullpersonalen svårt och tidsödande att undersöka, om icke till äfventyrs bland de gamla säckarne, som skulle vara tullfria, också in-smugglades nya, som icke skulle vara det. Detta lockade till tullunderslef.» Detta motiv, som motionärerna synnerligen starkt betonat, har utskottet icke bemött med ett enda ord. Det synes mig därför, som om det vore af vigt, att ärendet blifve något mer utredt, än hvad förhållandet nu är; och då herr Almström af helse-skal varit förhindrad att deltaga i ärendets behandling inom utskottet och själf är tveksam hvad i detta fall bör göras, tyckes mig, att kammaren borde medgifva befogenheten i yrkandet om återremiss.

Den siste ärade talaren, herr Philipson, nämnde, att inom bevillningsutskottet icke mer än två ledamöter motsatte sig utskottets beslut. Så är icke förhållandet, och herr Philipson borde veta lika väl som jag, att vid voteringen var det åtminstone 4 å 5, som röstade för motionen, ehuru de sedermera icke alla reserverade sig. Jag anhåller, herr greve och talman, att få yrka återremiss.

Herr Almström: Det synes mig både af herr Cavallis och herr Philipsons anförande bestämdt framgå, att den utredning, som förelegat inom utskottet, varit ensidig. Det är mycket möjligt, att diskussionen tagit lång tid och efter herr Philipsons tanke förts grundligt, men säkert är, att resultatet, som derur framgått, är mycket litet.

Jag återkommer till de olika uppgifterna om säckarnes vigt. Herr Philipson nämnde, att man fått dessa uppgifter af en importör. Är det en verklig utredning att infordra uppgifter från blott en enda importör?

Jag tror dessutom, att den del af frågan, som herr Philipson behagade behandla på ett skämtsamt sätt, faran för smitta från utlandet, icke bör tagas som en bagatell. Det har ju af motionärerna angifvits, att man hade att motse konkurrens från Indien, och vi veta alla, af hvilka förfärliga sjukdomar detta land varit hemsökt. Försigtigheten torde fordra, att man tager äfven det förhållandet i betraktande.

Den farhåga för olägenheter för superfosfatfabrikationen af den föreslagna tullen, som talaren hyste, var väl icke så allvarligt menad. Den uttalades väl endast för att få ett skäl att bemöta en talare, som nyss hade ordet.

Herr Philipson talade vidare om den skada, som genom den föreslagna tullen skulle tillfogas de stora industrierna och landtbruket. men dessa åtnjuta ju restitution vid utförsel af varor, till emballering af hvilka användes importerad juteväf, och frågan om tullrestitutionens borttagande förekommer ju först i nästa punkt och skall väl då behandlas. Men äfven om motionärens framställning i denna punkt skulle godkännas, får jag säga, att det förefaller mig, som skulle den ökade tungan bli ganska obetydlig. Jag anser fortfarande, att frågan bör få en fullständigare och allsidigare utredning och vidhåller därför mitt yrkande på återremiss.

Sedan öfverläggningen förklarats härmed slutad samt herr *Ekdahl* återtagit sitt derunder framställda yrkande, yttrade herr talmannen, att i afseende på den nu föredragna punkten vore framställda följande yrkanden: 1:o att hvad utskottet hemställt skulle bifallas; 2:o att kammaren, med afslag å utskottets hemställan, skulle bifalla herrar *Östbergs* och *Ekdahls* i ämnet väckta motion i nu ifrågavarande hänseende, och 3:o att punkten skulle visas åter till utskottet.

Sedermera gjorde herr talmannen propositioner jemlikt dessa yrkanden och förklarade sig anse propositionen på bifall till utskottets hemställan vara med öfvervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning hvaraf och sedan till kontraposition dervid antagits återremiss, uppsattes, justerades och anslags en så lydande omröstningsproposition:

Den, som bifaller hvad bevillningsutskottet hemställt i punkten 5 af sitt betänkande n:o 1, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, visas punkten åter till utskottet.

Omröstningen företogs, och vid dess slut, sedan jemväl den förseglade sedeln öppnats, befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 44;

Nej — 43.

*Ifrågasatt tull
å brukade och
slitna säckar.*
(Forts.)

*Ifrågasatt af
skaffande af
tullrestitution
för juteväfnad,
använd till
emballage vid
varu-utförsel.*

Punkten 6.

Herr Ekdahl: I den af herr Behmer inom Andra Kammaren väckta motionen är noga angifvet hvilken fara, som hotar juteväfnadsfabrikationen genom de stora fabriker, som anlagts i Ostindien. Det har visat sig, att de skotska fabrikerne icke kunna fortsätta sin verksamhet, och det torde möjligen snart blifva samma påföljd här i Sverige, om icke denna restitution skulle borttagas. Det kan visserligen sägas, att trämassfabrikerne behöfva den, men jag tror, att deras ställning är mera gynsam än juteväfnadsfabrikationens. I likhet med hvad som anfördes år 1895 såsom skäl för denna framställning får jag äfven nu erinra, att i Norge, der denna fabrikation bedrifves i stor omfattning, finnes icke dylik restitution, och dessa trämassfabriker lemna ändock god afkastning. Jag ber att få erinra, att det är icke blott denna juteväfnadsindustri, som är i fara. Den ärade talaren från Norrköping torde snart få erfara, att äfven bomullsindustrien kan komma i samma svåra belägenhet som jutfabrikerne till följd af de stora bomullsfabriker, som nu äro under anläggning i Ostindien, och torde han nog komma att finna, att såväl den ena som den andra textilfabrikationen kan behöfva skydd.

Jag ber att få yrka bifall till motionen.

Herr Cavalli: Jag tillåter mig hemställa, att kammaren behagade bifalla äfven denna punkt i utskottets betänkande.

Inskränkning i bestämmelserna angående tullrestitution synes nemligen icke lämpligen böra göras till förmån för *en* industri. Och den restitution, som nu är medgifven, torde böra bibehållas.

Efter härmed slutad öfverläggning gjordes i enlighet med de yrkanden, som derunder förekommit. propositioner, först på bifall till hvad utskottet i föreliggande punkt hemställt samt vidare derpå att kammaren, med afslag å utskottets hemställan, skulle bifalla herrar *Östbergs* och *Ekdahls* i ämnet väckta motion i nu förevarande hänseende; och förklarades den förra propositionen, hvilken förnyades, vara med öfvervägande ja besvarad.

Vid förnyad föredragning af bankoutskottets den 11 och 14 innevarande månad bordlagda memorial:

n:o 2, angående uppskof med öppnandet af riksbankens kontor i Halmstad samt om inköp af en byggnadstomt för samma kontor,

n:o 3, angående inköp af byggnadstomt för riksbankens afdelningskontor i Linköping, och

n:o 4, angående inköp af byggnadstomt för riksbankens kontor i Umeå,

biföll kammaren hvad utskottet i dessa memorial hemställt.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Riksdagens sistlidna år församlade revisorers berättelse om granskning af statsverkets jemte dertill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning år 1897.

Anmälades och bordlades statsutskottets utlåtande n:o 3, angående regleringen af utgifterna under riksstatens andra hufvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet.

Justerades fem protokollsutdrag för denna dag.

På hemställan af herr talmanen beslöts, att de ärenden, som denna dag bordlagts första gången, skulle uppföras främst på föredragningslistan till nästa sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 12,39 e. m.

In fidem

A. v. *Krusenstjerna.*

Fredagen den 17 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 2,30 e. m.

Justerades protokollet för den 10 i denna månad.

Upplästes ett inkommet läkareintyg, så lydande:

Herr advokatfiskalen *C. E. Ljungberg* är på grund af sjukdom — influensa — tills vidare förhindrad att deltaga i Riksdagens förhandlingar, betygar,

Stockholm 17 februari 1899,

A. Nettelblad,

leg. läkare.

Anmäldes och bordlades lagutskottets utlåtande n:o 11, i anledning af väckt motion om ändring af 20 kap. 8 § ärfdebalken.

Föredrogos, men bordlades å nyo, på flere ledamöters begäran, följande den 15 innevarande februari bordlagda ärenden, nemligen statsutskottets utlåtanden n:is 2—4 och 11—13, bevillningsutskottets betänkanden n:is 2—4 samt lagutskottets utlåtanden n:is 8—10.

På framställning af herr talmannen beslöts, att lagutskottets utlåtande n:o 11, som under dagen bordlagts första gången, skulle uppföras främst på föredragningslistan till morgondagens sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. 2,41 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.
